

ТЕХНОЛОГІЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Тимошенко Карина Віталіївна

к.е.н., доцент кафедри підприємництва і торгівлі
Харківський національний економічний університет
ім. С. Кузнеця,
м. Харків, Україна

Вступ. В умовах сучасної ринкової економіки, яка характеризується стрімким темпом розвитку та високим рівнем конкуренції, компаніям для утримання конкурентної позиції та успішної діяльності на ринку необхідно ретельно продумувати стратегію своєї роботи. Далеко не всі організації це роблять. І така позиція обумовлена низкою причин – витрати часу та ресурсів, висока вартість, необхідність підбору висококваліфікованих співробітників, і в цілому, відсутність розуміння необхідності даного процесу.

Мета роботи. Огляд поточних сучасних технологій та методів стратегічного управління організацією.

Матеріали та методи. Однією з проблем в управлінні підприємствами є збереження їхньої конкурентоспроможності в умовах безперервної мінливості зовнішнього середовища.

Принципи безперервної адаптації підприємств до умов господарської діяльності, що змінюються, вперше були проаналізовані А. Чандлером [1]. На основі досвіду роботи провідних американських компаній автор вивчав реорганізацію управління шляхом послідовної зміни стратегії, формальних структур та систем, організаційної культури та поведінки персоналу. В результаті з'явилася теорія, названа згодом еволюційною концепцією і яка отримала розвиток у дослідженнях І. Ансоффа [2], Б. Карлофа, П. Друкера та ін. Головна ідея цих досліджень полягає в тому, що зовнішнє середовище підприємства в цілому та окремі галузі його діяльності зазнають природну еволюцію, коли воно посилює нестабільність умов господарювання. Тенденція проявляється, перш за все, у зростаючій диференціації споживчого попиту,

прискоренні темпів оновлення продукції та технологій під тиском конкуренції. На кожному етапі еволюції у стратегії підприємства має бути присутній набір політик та засобів їх реалізації, відповідний до рівня зовнішньої нестабільності.

Стратегічне управління – це організація та використання бізнес-ресурсів задля досягнення цілей компанії. Це не індивідуальна та одноразова ініціатива, а скоріше безперервний процес формулювання, оцінки та вдосконалення стратегії з метою отримання конкурентної переваги. Сьогодні, в умовах ринкової економіки, стратегічний менеджмент - це особлива технологія управління, що гарантує нормальне здійснення організації виробничого процесу в умовах, що постійно змінюються [3]. Тільки 5 % від загального числа компаній опрацьовують стратегію, але вони отримують більш високий прибуток, ніж у середньому по галузі. Відсутність стратегії або помилки в її реалізації призводять до неефективного використання ресурсів і, перш за все, до втрати часу, що є одним із найбільш невідновних складових успіху на ринку [3].

Інноваційні методи організаційного управління завжди залучали перспективних менеджерів та допомагали компаніям забезпечувати довгострокові конкурентні переваги. Нові методи управління організацією в умовах мінливого середовища та загострення конкуренції є ключем до підвищення конкурентоспроможності. Посилення переваг конкретної компанії це не випадковість, а результат систематичної роботи зі створення та зміцнення можливостей, необхідних для розвитку організації. Ця робота проводиться в рамках стратегічного управління компанією.

Одним із інструментів стратегічного управління підприємством та підвищення його рівня конкурентоспроможності є стратегічна сегментація сфер діяльності, у тому числі й інноваційних. Отриманий за допомогою певних методів стратегічний сегмент є сферою діяльності, яка характеризується унікальним набором ключових факторів успіху, охоплює певні технології. Результатом процесу стратегічної сегментації є докладна картина діяльності підприємства у розбивці за стратегічними сегментами, одержувана шляхом

аналізу характеристик видів діяльності. Базований на стратегічній сегментації діяльності стратегічний аналіз підприємства дає нове бачення стратегічних проблем і дозволяє швидко виявити прогалини та небезпеки, які несуть у собі стратегії, що розробляються, є фундаментом для вирішення багатьох проблем, визначає відхилення від очікуваного стану або від норми, виявляє причини і наслідки відхилень [4].

Результати та обговорення. Прийнято виділяти два основні типи стратегічного менеджменту. Перший – це регулярний менеджмент, який містить у своїй структурі кілька систем, що доповнюють одна одну. У рамках цього типу стратегічного управління відбувається процес управління основними можливостями підприємства. Другий тип стратегічного планування здійснюється в рамках реального часу і пов'язаний із вирішенням завдань, що виникають непередбачено. Важливо, що у межах цього планування також відбувається уточнення стратегії [5].

Основними етапами стратегічного управління є:

- аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства (стратегічна діагностика);
- визначення місії та основних цілей підприємства (вибір стратегічних цілей);
- стратегічне планування;
- стратегічний контроль [2]

SWOT аналіз – це один з видів рамок стратегічного управління, що використовуються організаціями для побудови та тестування своїх бізнес стратегій. SWOT-аналіз виявляє та порівнює сили та можливості організації із зовнішніми можливостями та загрозами її оточення. SWOT аналіз прояснює внутрішні, зовнішні та інші фактори, які можуть вплинути на цілі та завдання організації.

Постановка цілей є основою стратегічного планування. Процес постановки цілей перетворює стратегічне бачення та напрямок у досяжні результати та керівництво на шляху розвитку [6]. SCRUM – одна з ефективних

методологій розробки проектів, вона регламентує процес управління проектом на основі технології, що забезпечує максимальний ефект за мінімальних витрат ресурсів. Технологія SCRUM: команда бере активну участь у логістиці часу і чітко визначає свої цілі та завдання. Це дозволить вам позбавитися всього непотрібного і перейти до чітко визначених цілей. Методологія agile фокусується не на статистиці, а на динамічному формулюванні вимог до кінцевого результату та забезпеченні їх реалізації за допомогою безперервної взаємодії в рамках самоорганізується команди [7].

Для Scrum характерна команда різних профільних фахівців та модератора (scrum-master), що дозволяє ефективно розділяти та делегувати робочі завдання усередині команди. До обов'язків модератора входить загальна координація, проведення нарад та мотивація команди. Канбан не встановлює чітких термінів завершення робіт, що ефективно для досвідчених груп із високим рівнем мотивації.

Крім фінансової вигоди, стратегічне управління також може підвищити мотивацію на робочому місці. Постановка ефективних цілей для співробітників та залучення їх до організаційних завдань можуть покращити загальну продуктивність.

Фірми, які постійно вимірюють та аналізують результати свого стратегічного підходу, з більшою ймовірністю досягнуть успіху та побачать покращення фінансових показників [4]. Total experience – це бізнес-стратегія, яка поєднує досвід співробітників, досвід клієнтів, досвід користувачів та мультидосвід у різних точках взаємодії для прискорення зростання. Загальний досвід може сприяти підвищенню довіри клієнтів та співробітників, задоволеності, лояльності та пропаганді завдяки цілісному управлінню досвідом зацікавлених сторін [5]. Велике значення має проведення зовнішнього аудиту стратегічних процесів як основи для уточнення планів подальшого розвитку.

Для Agile в цілому характерна робота кросфункціональних команд. Крос функціональні команди дозволяють всім своїм учасникам дізнаватися багато

нового із суміжних областей, розуміти особливості роботи колег з інших підрозділів. Але найцінніше – це спільне ухвалення рішень, маючи різні погляди з погляду своїх спеціалізацій.

Головні стратегічні технологічні тенденції прискорять розвиток цифрових можливостей та стимулюють зростання за рахунок вирішення спільних бізнес завдань. Data fabric (тканина/сітка даних) – автономна екосистема, яка використовується для максимально ефективного доступу до корпоративних даних. Вона може використовувати аналітику для навчання та активно рекомендувати, де слід використовувати та змінювати дані. Це може скоротити витрати на керування даними до 70 %. Так, наприклад, дана технологія може використовуватись для внутрішнього аналізу фірми.

Висновки. Стратегічний менеджмент грає ключову роль у досягненні успіху та збереженні рівня конкурентоспроможності в сучасному бізнес середовищі. Стратегічне управління – це комплекс рішень та дій, що призводить до розробки ефективної стратегії, що допомагає досягти цілей організації.

Цифрові технології можуть визначити виробничі можливості на основі наявних чи доступних ресурсів. За підсумками цього аналізу формується профіль компанії. У будь-який певний момент часу профіль компанії відображає кількість та якість фінансових, людських та фізичних ресурсів, доступних фірмі. Багато в чому успішність стратегічного управління залежить від єдності цілей співробітників компанії, внутрішньої та зовнішньої мотивації до розвитку, і навіть від наявності високоосвічених компетентних кадрів. Використання таких ряду методів управління з технологій scrum, agile, kanban дозволяють багато в чому «налаштувати» успішну та продуктивну роботу команди.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Chandler A. D. Strategy and Structure / A. D. Chandler. Cambridge (Mass), 1962. P. 16.

2. Ансофф І. Стратегічне управління / І. Ансофф. – М.: Економіка, 1989. 519 с
3. Tse E. Chapter 1 – Fundamentals of Strategic Management. Strategic management, 2014, 4–12
4. MBA (2019) What is strategic management and why is it important? [Електронний ресурс] URL: <https://online.vu.edu.au/blog/> 7
5. Gartner Inc. (2021) Gartner Top Strategic Technology Trends for 2022 [Електронний ресурс] URL: <https://www.gartner.com/> 10
6. McGee J., Sammut-Bonnici T. Strategic management. Wiley encyclopedia of management, 2015, 12, 2–5
7. Gibbons P., Sharkey S., Fhionnlaoich C. Strategic management: A perspective on the development of the field of strategic management and the contribution of the Irish Journal of Management. The Irish Journal of Management, 2015, 34, 22–41.